

Razgovor vodila **Mirjana Ranković Luković**

RAJNA LAZIĆ

Zlatibor, Galerija Čigota, 24. jula 2007.

Mirjana Ranković: *Posle dve godine ponovo se srećemo ovde u Galeriji Čigota da se upoznamo sa Vašim stvaralačkim radom.*

Rajna Kazić: Uvek se radujem da dođem na Zlatibor. Za ovaj predeo i ove ljude vezuju me velike emocije. U međuvremenu sam imala dve izložbe – prvu u Galeriji Lazar Vozarević u Sremskoj Mitrovici. Tekst Između jave i sna za katalog izložbe je pisao prof. dr Vladeta Jerotić, a izložbu je otvorio Sreto Bošnjak. Druga izložba je otvorena u Zavičajnom muzeju u Petrovcu na Mlavi. Tekst za katalog Izmaglice napisao je Kosta Bogdanović, koji je i otvorio

izložbu. Ovde sam došla sa novom postavkom akvarela. Osnovni blok čine akvareli nazvani Bokeljski prosjaji. Imala sam sreću da boravim u Crnoj Gori meseca juna i jula, i to na Cetinju, Podgorici, u Boki Kotorskoj u vreme Kotorskog festivala pozorišta za djecu.

Bio je to novi susret sa morem, sa posebnim slikama. Uskliknula sam videvši vizantijsko plavo i zlatno. Promenljivo kretanje vode, ugao i količina svetlosti stvarali su bezbroj neponovljivih ritmova, kolorističkih utisaka. Sa druge obale svetlucave iskre se uvećavaju. Zlatne trake na rubovima talasa nemirnije i šire, sustižu tirkizne, marinsko plave, zapljuskuju mol i poniru. Još usijana druga obala šalje zlatne poruke Morzeovom azbukom. Senke padaju. Boje vode postaju molske. Palme miruju. Tako impresija uđe u sliku i dijalog. Putuje.

Drugi blok čine akvareli Durmitora i jezera, Boke Kotorske,

magle Dunava i Golije, prolećni pejzaži svoje julinobrežijanske okoline, kao i serija nazvana Cvetanja.

M. R: *Primetili smo novine u motivima, stilu. Vratili ste se cveću, što prija našim srcima.*

R. L: To su najranije, najdublje impresije – cveće, rascvetano drveće – buđenje proleća – cvet kajsije, trešnje... Zatreperite od radosti. U Japanu, u aleji trešanja u cvatu, stotine Japanaca sklopljenih ruku odaju poštu Svevišnjem za doživljaj u suretu sa cvetom. Naslikala sam seriju Cvetanja – kajsije, trešnje, krinovi, lokvanji... Lepo su primljeni od prijatelja, ali i predstavnika likovne kritike, koji su strogi u svojim ocenama i procenama. U stvari, cvetovi jesu rađanje. To je nekako složeno u našem biću, to su te naslage vremena koje u jednom trenutku prosto isplivaju i mi ne možemo odoleti toj lepoti.

M. R: *Zanimljivo je gde sve slikari nalaze inspiraciju. U prethodnom razgovoru skrenuli ste pažnju na akvarel koji je nastao posredstvom filma.*

R. L: Impresionirao me je kadar iz filma "Tri" Aleksandra Saše Petrovića po priči Antonija Isakovića Kroz granje nebo. Bata Živojinović sa drugom trči – beži kroz beskonačni vodeni, trščani prostor, jure ga neprijatelj. Nova prepreka je čvornovato rastinje – maslinjak ili vinograd. Crno–belu fotografiju sam pretočila u akvarelsku kolorističku sliku – svetlim nijansama ljubičasto plavog i zelenog tona.

Pored magličastih pejzaža, koji su nešto što mene lično fascinira, možda i većinu ljudi, jer je u toj magli uvek i neka tajna, nešto što može da nas straši, što može da budi našu radoznalost – sve zavisi kakav je ko u duši – primetila sam izuzetno lepe pejzaže koje ste radili pored reke. Da li ste radili u prirodi ili ateljeu?

Slikanje u prirodi, na dnevnoj svetlosti postaje ređe. Vremenom su moji zahtevi značajno pojačani, pre svega prema atmosferi koja određenog trenutka postoji u prirodi. Pravim skice i crteže, katkad označim boju, godinama upijanu, zapamćenu.

Zašto to radim u unutrašnjem prostoru, za stolom? Za akvarel

je potrebna posebna priprema, izuzetno lepa priprema. Prati je strepnja, kako biste na toj beloj površini papira – Kinezi je zovu Prostor za razbistravanje uma, Čang Ksi Teng – stojeći, iz gornjeg ugla, izlivali svoju energiju u tišini, u apsolutnoj koncentraciji. Tako se bolje i lakše ostvaruju fluidna stanja prirode. Kosta Bogdanović govori da moji oblici izranjaju iz izmaglice – i da to nisu obične izmaglice. To su one izmaglice koje izranjaju iz pravremena. Njih je teško ostvariti, ali ja imam jedno osećanje vodenosti u prostoru (čak i u pustinji), i same sebe, pre svega iz te dominantne vode u kojoj jesmo, u kojoj postojimo. Voda – svuda oko nas.

M. R: *Nisam primetila u Vašem slikarstvu da ste slikali ljudsku figuru. Možda to niste ovde izlagali?*

R. L: Vremenom priroda, pejzaž, postaje deo mene same. Pejzaž odražava veliki prostor sa više planova. Figure ljudi mogu da se naznače, prepoznaju kao neke fleke. Zanimljiv isečak iz prirode, tajnovit, usamljeno drvo, govore o sebi i autoru. Da bi se bavila figurom čoveka onda bi to bio jedan sasvim drugi likovni problem.

M. R: *Govorili smo o Vašem slikarstvu. Šta radite kada ne slikate, u slobodno vreme?*

R. L: Lepo pitanje. Moje najveće zadovoljstvo je literatura. Zamislite devojčicu, učenicu sa knjigom u jednoj i prutom u drugoj ruci (kasnije i priborom za slikanje), stado ovaca ili krava putem prema manastiru Tronoši. Čitati možete u svakom trenutku, gde god se nađete, u tramvaju, u autobusu, dok čekate na bilo kom mestu možete pročitati neku dobru misao. Potrebno je osvojiti veoma, veoma mnogo naslova da biste došli do jednog stanja kada ćete birati autora sa kojim želite da se družite u vremenu. Godinama u putu, u kući imam prijatelja – knjigu – i još sam gladna. Još nisam dobila prave odgovore na pitanja koja život postavlja. Ipak svima preporučujem Lao Cea i Montenja, Svedenborga, volim Paskala, trsku koja misli...